

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Æstiva - A Dominica SS. Trinitatis, ad Dominicam decimamquintam
post Pentecosten

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Hac Hebdomada. De nostris con cupiscentiis Christo D. subjiciendis,
exemplo posito ex variis, quæ occurrunt consideranda. Feria 2. De triplici
hominum genere, qui videntur velle sequi Christum, nec ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-44226

Quæ denique pro missionibus habentur in hac 3ª parte, Hebdomada decima, satis aptè conveniunt supradictis; necnon illa quæ in 4. part. Hebdomada 26.

Ad postremam verò Evangelij partem de ingressu Domini in templum, atque inde ejectis venditoribus, videri debent quæ in fine primæ partis veritates fusè declarantur.

HAC Hebdomada, cum primùm occurrant tres illi homines qui videbantur velle sequi Christum Dominum, neque tamen leguntur eum secuti propter fatale in illam concupiscentiam, quæ à divino obsequio prope singulos avocat: opportunè de illis tribus concupiscentiis Christo Domino subijciendis Meditationes & Veritates instituantur, exemplo peti- o ab aliis Creaturis quæ ad nutum illius oræ se formant, ut patebit in sedata maris tempestate, in fugatis ab humano corpore Dæmonius, in expulsis gravibus morbis, & in mortuis suscitatis, prout se historica Evangeliorum series offert.

F E R I A S E C U N D A .

DE TRIPLICI HOMINUM GENERE QUI VIDENTUR VELLE SEQUI CHRIS- TUM, NEC TAMEN EUM SEQUUNTUR.

Nemo mittens manum suam ad aratram, & respiciens retro, aptus est Regno Dei. LUC. 9.

VERITAS PRACTICA.

I P U N C T U M .

Affectum probat Effectus.

SENSUS EST, Quod quando variis animi moribus seu affectibus affimur circa rem aliquam pericandam, quisnam sit inter ceteros primarius & verior eius rei affectus, declarat affectus inde sequens.

RATIO EST, Quia ille est primarius & verior rei alicuius affectus qui est magis liber & voluntarius.

Sed effectus probat & ostendit quisnam inter ceteros sit magis liber & voluntarius affectus.

Itaque verum affectum probat effectus. Quod certe ad multam partem peritile est observare.

DE primo ex his tribus hominibus qui ad Christum accesserunt quasi futuri eius Discipuli, sic sanctus Evangelista Matthæus: Et accedens unus Scriba, ait illi, Magister, sequar te quoecumque ieris. *Matth. 8.* Et dixit ei IESVS: Vulpes foveas habent, & volucres celi nidos, filius autem hominum non habet ubi caput reclinet. Quasi diceret, ut interpretatur sanctus Hieronymus, Quid me propter divitias & sacra lucra sequar, cum nec hospitium habeam. Sanctus autem Augustinus sic de eodem patib. declarat: Inteligitur hic miraculum motus, ob instantiam sequi voluisse quam significanti aves? & Discipuli obsequium significasse, quæ hinc vulpu nomini significata est. *De quaest. Evang. lib. 1.*

De secundo sic pergit sanctus Matthæus: *A. 9. 51.* Permittite me primum ire & sepelire Patrem meum; & IESVS ait illi: & sequere me & dimittis *mo.*

De Verbo
Dom. Sermon
7.
Luc. 8.

mortuos sepelire mortuos suos. Ad quæ Domini verba sic sanctus Augustinus: Quando Dominus parat homines Evangelio, nullam excusationem vult interponi, carnalium huius temporalisque pietati.

De tertio denique sanctus Lucas: Et ait alter, sequar te Domine, sed permittito mihi primum renuntiare hiis qua domi sunt. At ad illum IESVS Nemo mittens manum suam ad aratrum, & respiciens retro, aptus est regno Dei. Ubi sanctus Cyrillus, apposuit manum aratro, inquit, qui habet affectum sequendi, tamen, respicit retro, qui dilationem petit occasione redeundi domum. Et sanctus Augustinus; Vocat se Orientem, & tu attendis occidentem.

Cum itaque tres illi viri variis moverentur affectibus, partimque vellet sequi Christum, & partim sibi suisque prospicere: quisnam eorum primarius & verior affectus fuerit, probavit effectus seu eventus. Id est, si relictis omnibus statim ipsa secuti sunt Christum, prout ab eo movebantur, tunc probatum est ex hoc effectu, talem eorum affectum sequendi Christum, fuisse primarium & veriozem: quod si è contra non sunt secuti Dominum, sed potius adhæserunt vel parentibus vel familiæ, vel bonis suis ordinandis, dici debet hunc affectum fuisse alio quo Christum sequi volebant potentiozem & veriozem, cum ille effectum suum habuerit & non alius. Hæc est enim universalis & ad multa dignoscenda perutilis veritas, quod affectum probat effectus, id est, ex effectu declaratur quisnam ex multis simul convenientibus sit verus & principalis affectus, quinam verò adulterini & fallaces quibus sæpe decipimur putantes nos velle quod revera nolumus, aut id nolle quod planè volumus.

Quod ut apertius explanetur, observandum est primo hanc vocem, affectus, esse æquivocam ad omnes illos motus quo movetur animus circa rem unam vel diversas exprimendos; sive enim sit naturalis inclinatio, seu passio appetitus concitator, seu simplex voluntatis complacentia, seu denique absoluta voluntas, dicuntur hi omnes animi motus eodem affectus vel concupiscentiæ nomine, licet eorum ratio sit longe diversa. Deinde verò est observandum, quod hi simul affectus quantumcunque varii & diversi sint, sæpe concurrunt circa unum & idem objectum, ut vel se juvent ad illud prosequendum & obtinendum, vel se impediant & destruant. Nonne id sæpe accidit ut

quis virtutem aliquam ex naturali indole, vel ex affectu humano, vel rationali & divino simul prosequatur? Nonne è contra sit etiam sæpius, ut quis naturali affectu averteretur virtutem aliquam: & tamen ipsam eandem alio rationali & spiritali affectu diligat & observet? Quod & de vitio quolibet sic sentitur & dicitur; cum directè oppositi circa idem excitantur affectus & amoris & odij, & persecutionis & fugæ. Denique quod observet diligenter, cum hi affectus sint planè oppositi, atque inter se pugnantes, ut patet; oportet alios præ aliis esse unius rei veros affectus, & alios falsos: neque enim verè & ex æquo potest animus simul virtutem aut vitium colere & odisse: Aut enim unum odio *Matth. 6.* habebit & alterum diliget: aut unum iustinebit & alterum contemnet, inquit Dominus.

Jam verò ut cognoscatur uter altero sit verior rei affectus, videndum est, uter sit magis liber & voluntarius; nam hic profectò affectus est verior qui est magis voluntarius; si magis voluntariè consentis vitio quàm virtuti, magis verus est affectus vitij quàm virtutis; & affectus virtutis quem tùm senties non erit verus affectus virtutis sed falsus & adumbratus. Hinc illa sancti Thomæ & similia passim in primæ secundæ: *Actus in tantum est peccatum, in quantum est voluntarius, & in nobis existens. Et cum peccatum principaliter in voluntate consistat, quantum motus peccati magis est proprius voluntati, tanto peccatum est gravius.* Atque idcirco Apostolus, *Voluntarie*, inquit, peccantibus nobis, *Hebr. 10.* *terribili quadam expectatio iudicij* id est, quò quis magis voluntariè peccat, eo terribilius iudicatur. Opavendam humanæ voluntati constantiam.

II. PUNCTUM.

SED effectus probat & ostendit quisnam affectus sit magis voluntarius. Declarandum primum quid sit effectus, nimirum quando actu & re ipsa sit aliquid quod dependet à nobis, & quod non fieret nisi vellemus, ut cum scientes volentes non ex primo naturæ impetu, sed advertèter cogitamus, loquimur aut quidpiam agimus; ista cogitatio vel loquela vel actio dicitur esse effectus positivus: aut si non cogitamus, si non loquimur, si non agimus quando agendum esset, dicitur effectus negativus qui effectus tam in actu vitij reperitur quàm in actu virtutis. Unde sunt peccata commissionis & omissionis sub

eadem peccati specie, Quia ad idem ordinantur, & ex eodem motivo procedunt, inquit sanctus Thomas, ut cum avarus rapit aliena, & non dat sua quæ dare debet ex eodem affectu pecunie; & gulosus superflua comedit, nec debita seivat jejunia, ex eodem etiam affectu gulæ.

1. 2. q. 71.
a. 6.

Quibus sic declaratis manifestè patet, quod per talem effectum seu positivum seu negativum probatur & manifestatur, quisnam ex multis affectibus sit magis voluntarius. Nam cum effectus procedat à voluntate, & voluntas ad illum producendum suo modo veatur affectu, profectò necesse est quod affectus sit tam certum signum affectus quam certò constat effectum esse signum suæ causæ. Manemus in iisdem exemplis avari & gulosi, faciamus utrumque nonnullos habere affectus virtutis oppositæ suo vitio; quando tamen actu & effectu positivo vel negativo peccant, nonne affectus vitij major est seu magis voluntarius in illis, quam affectus virtutis? At unde cognoscis esse magis voluntarium nisi ex illo effectu vitij quem voluntariè ponunt, & quem non ponerent nisi magis affecterentur objecto vitij quam virtutis? O quam rectè sapiens; Qui depravat vias suas, manifestus erit: manifestum erit quàm sit ipse pravus: licet aliquos habeat bonos affectus intermixtos pravis, quia tamen in effectu est pravus, sic in affectu se indicat & manifestat magis esse pravam quam probam. Dum depravat vias suas, relinquit suæ pravitatis manifestum signum, sicut quoddam in via, pedis vestigium.

Prov. 10.

III. PUNCTUM.

AFFECTIVUM igitur probat effectus: Probat & declarat quisnam ex multis simul concurrentibus sit verus & germanus affectus; probat & veriè manifestat quinam in animo sint affectus virtutis & vitij; quia videlicet probat quinam sint actus voluntarij aut non voluntarij, ex qua probatione liquet quinam sint proprii & veri affectus. Sicut enim involuntarij affectus non sunt proprii & veri nostri affectus, ita planè voluntarij sic dicendi sunt veri ut illi soli sint veri. Sic Eleazarus ille nobilis inter suos & ætate grandævus cum duceretur ad supplicium propter leges paternas, varijs affectibus timoris & amoris movebatur; sed tamen ut indicaret se magis amare mortem pro Deo subeundam quam timere, ut manifestè faceret omnibus suum esse ma-

2. Mach 6

gis affectum amoris quam timoris: Voluntariè, inquit Scriptura, præbat ad supplicium: Quasi diceret, hoc signum dabat sui affectus.

Atque hinc de conscientia & de vera virtute aut vitio quidquid dubitari potest, pene totum solvetur, cum ad omnia quæ proponuntur dubia de consensu præstito, vel non præstito responderi: hoc unum debeat, an aliquid effectus? An aliquid voluntarium à te productum est? An aliquid quod potuisses non facere, nec debuisses? Si enim ita est, profectò consensisti, & affectum habes vitij, licet forte modò sentiam non habeas, aut licet aliquid ex opposita virtute sentias, diceretur tibi à Domino, *Perversa est via tua mihi que contraria.* Quod si nihil voluntariè produxeris, sed te invito & repugnante contigerit te pati potius quam agere, non est affectus vitij, non est verus eius affectus, licet possit esse sensibilis & vehementis & concitissimus, quia tamè nihil producit nihil effectum, non est verus affectus: quia verus affectus habet effectum aut non est verus, sicut ex fructu arbor cognoscitur; sicut ex opere fides & charitas: sic ex voluntario effectu, verus hominis animus, aut omnis verus affectus.

Num. 21.

Dicit licet Apostolus, *Non quod volo bonum, hoc ago, sed quod odi malum, illud facio.* Illa enim ago & facio quæ usurpat non sunt effectus voluntarij, sed primi motus concupiscentiæ, quæ videntur quidem facere malum quod animus odit, sed tamen revera non faciunt, quia non est propriè malum nisi sit voluntas quæ illud operetur; non est autem voluntas nisi sit libertas, & nisi sit aliquid à tali profectum libertate. Quod certè non erat in Apostolo qui clamans, *Quis me liberabit de corpore mortis huius:* Respondit ipse sibi, *Gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum.* Unde & aptissime ad rem nostram concludit; *Ignoratur ego ipse mente servio legi Dei, carne autem legi peccati.* Quasi diceret; ego, parte illa superiore qua maxime consto, id est, intellectu & voluntate, servio legi Dei per eius gratiam; ex alia autem parte quæ est inferior quæ est sensualis quæ caro dicitur, quæ nobis communis est cum belluis, servio legi peccati, non voluntariè, non liberè, sed sensibilibiter, sed primis concupiscentiæ motibus quos reprimo & subjicio rationi ac gratiæ. *Quomodo carne, legi peccati,* ait S. Augustinus: *Numquid concupiscentia consentiendo carnal? Absit, sed motus desideriorum illi habendo, quos habere nolebat, & tamen habemus*

Rom. 7.

1. de Con-

sin. 6.

mis

Uat, sed eū non consentiendo, mente seruebat legi Dei: & tenebat membra ne seruet arma peccati. Sic in affectuum carnalium & spiritualium pugna quā sentiebat Apostolus, indicabat ex vero mortificationis effectu, quam verè sui essent spirituales affectus & non carnales: unde tu contra ex immortificatione tua quid aliud indicas quàm spirituales affectus si quos sentis, non tam esse tuos quàm alios quibus consentis?

Vide ne tibi palpes in quibusdam piis de virtute sensibus: tantus est verè virtutis sensus & affectus, quantus re ipsa est eius effectus. Cui veritati concordant hæ sequentes:

Quam in se attrahit Gratiā qui se Deo libens offert, eandem sibi detrahit qui quod offert non reddit.

In 1. parte, Feria 2. Hebdomada primā in Adventu.

Quod gravius in te est malum, hoc minus vis sanari.

In 1. parte, Fer. 5. Hebdom. 6. post Epiphā.

Vult & non vult piger.

In 3. parte, Dominica 7. post Pentec.

Quod videris tibi, velle: velles quidem, sed verè non vis.

In 3. parte, Fer. 2. Hebdom. 12.

FERIA TERTIA.

DE SEDATA MARIS TEMPESTATE, IMPERIO CHRISTI.

Imperavit ventis & mari, & facta est tranquillitas magna. Matth. 8.

Exurgens comminatus est vento, & dixit mari: Tace, obmutesce.

Et cessavit ventus. Marci 4.

Incepit ventum, & tempestatem aquæ.

& cessavit. Luc. 3.

VERITAS PRACTICA.

Vox illa, vox Christi est, dum commoveris: Tace obmutesce. Nec tamen taces aut obmutescis!

mendum: aut potius ne sic erubescas & confandaris. cedo imperanti Christo, tace commotus & obmutesce.

I. PUNCTUM.

DE hac sedata maris tempestate jam supra dictum est in 1. parte; atque infra de Dom. 4. alia simili, dicendum erit: quam obrem hic breviter, & quantum satis fuerit ad propositam veritatem attingendam & declarandam, propono tibi rem gestam. Vide ut ascendente Domino in naviculam & sequentibus eum discipulis, statim oboritur tātus maris æstus ut navicula openretur fluctibus. Ipse verò Dominus dormiebat. At discipuli terrefacti eum adveniunt & in clamant; Dominus salva nos perimus. Et dicit illis IESVS, quid timidi estis, modica fidei? Et exurgens comminatur vento, & dicit mari, tace, ob-

Ce 3

mute-

RATIO sic ostendit illam esse vocem Christi, dum commoveri, ut simul etiam doceret quod quis non taces aut obmutesci, sicut venti & mare tacuerunt ad imperium Christi, valde tibi propterea sit erubescendum & timendum. Erubescit Sidon, ait mare. Sic autem procedit Ratio.

Tunc valde nobis est erubescendum & timendum coram Deo quando infame aliquod probrum meritiò nobis obicitur.

Sed tale probrum meritiò tibi obicitur, quia commotus non taces aut obmutesci ad illam Christi vocem: Tace, obmutesce, sicut venti & mare tacuerunt.

Ergo tibi propterea valde est erubescendum & timendum.

Ms. 23.